

Sygn. akt : VU 514/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 września 2013 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2013 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 11 marca 2013 roku

znak (...)

I. zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 11 marca 2013 roku znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy A. M. prawo do emerytury od dnia 05 lutego 2013 roku,

II. stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 11 marca 2013r. znak (...) odmówił A. M. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ emerytalny podał, że zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 01 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku innym niż określony w art. 27 pkt. 1 ustawy, tj. innym niż 65 lat. Wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki nabycia prawa do emerytury ustala się na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia „Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zdaniem organu emerytalnego ubezpieczony nie spełnia wymienionych warunków, ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Zakład podał, że nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach okresów:

- od 4 lutego 1970r. do 13 kwietnia 1971r. w GS (...) w C. na stanowisku pomocnika piekarza – gdyż zaświadczenie o pracy w szczególnych warunkach zostało sporządzone przez przechowawcę akt osobowych a nie zakład pracy ani jego następcę prawnego,

- od 19 maja 1992r. do 31 września 1997r. w (...) Spółka z o.o. w T. na stanowisku ślusarza-spawacza na powierzchni i ślusarza – gdyż prac na dwóch stanowiskach nie jest pracą stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywana w szczególnych warunkach

- od 1 października 1997r. do 31 grudnia 1998r. w (...) Spółka z o. o. gdyż zaświadczenie o pracy w szczególnych warunkach zawiera niewłaściwą kwalifikację charakteru pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył ubezpieczony A. M. wnosząc o jej zmianę przez przyznanie mu prawa do emerytury.

Zdaniem skarżącego strona pozwana w sposób błędny nie zaliczyła mu okresów jego zatrudnienia w szczególnych warunkach od 4 lutego 1970r. do 13 kwietnia 1971r. w GS (...) - gdyż wykonywał wówczas prace przy wypieku pieczywa oraz od 19 maja 1992r. do 31 grudnia 1998r. w (...) Sp. z o. o. – wykonywa prace spawalnicze.

Wskazywał, iż nie może ponosić odpowiedzialności za błędnie sporządzone przez pracodawców świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie strona pozwana wniosła o jego oddalenie.

W uzasadnieniu organ rentowy podtrzymał w całości argumenty przedstawione w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

A. M. urodził się w dniu (...).

Nie jest członkiem OFE.

W dniu 5 lutego 2013r. ubezpieczony złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wniosek o emeryturę. Do wniosku załączył świadectwa pracy i inne dokumenty w oparciu o które organ rentowy uznał wnioskodawcy:

- 28 lat i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych

- 7 lat, 4 miesiące i 18 dni okresów pracy w szczególnych warunkach

(bezsporne).

W spornym okresie ubezpieczony był zatrudniony:

1) w Gminnej Spółdzielni (...) w C. od 4 lutego 1970r. do 13 kwietnia 1971r. na stanowisku pomocy piekarza (1 rok, 2 miesiące i 9 dni)

2)w (...) Spółka z o. o. w P.:

- od 19 maja 1992r. do 30 września 1997r. na stanowisku ślusarza-spawacza na powierzchni (5lat, 4 miesiące i 12 dni)

- od 1 października 1997r. do 31 grudnia 1998r. (i dalej do 26 kwietnia 2005r.) na stanowisku ślusarza (1 rok, 3 miesiące)

Dowody:

- akta ZUS: akta emerytalne: zaś. o pracy k.15, św. pracy k. 45-47

W okresie zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) w C. od 4 lutego 1970r. do 13 kwietnia 1971r. na stanowisku pomocy piekarza wykonywał prace przy wypieku pieczywa, kierował pracami innych osób zatrudnionych na stanowiskach pomocy piekarza i uczennic. Faktycznie sprawował funkcje kierownika zmiany. Na zmianie pracowały z nim 2 osoby zatrudnione na stanowiskach pomocy piekarza ewentualnie były to uczennice. W tym spornym okresie nie miał formalnych uprawnień (stosownego wykształcenia ani wymaganej praktyki) – stąd zatrudniono go na stanowisku pomocy piekarza mimo, że faktycznie samodzielnie wykonywał wszystkie prace bezpośrednio związane z wypiekiem pieczywa. Znał się na tych pracach bowiem jeszcze jako młody człowiek często chodził pomagać i dorabiać sobie w piekarni. Był w niej znany ze swoich umiejętności. Jedynie przez okres pierwszych 2 miesięcy zatrudnienia przyuczał się do tej pracy pod kierownictwem i nadzorem innych piekarzy. Potem wraz z innymi 2 osobami na zmianie : przygotowywał formy do wypieku pieczywa, ręcznie wyrabiał i formował ciasto, prznosił je na stół i dzielił na porcje, które następnie wkładał do form i pozostawiał do wyrośnięcia, przygotowywał piec do wypieku, wkładał do niego ciasto w formach, pilnował prawidłowego wypieku, wyciągał upieczone bochenki chleba z pieca, prznosił do magazynu. Przygotowywał zaczyn ciasta i piec do wypieku dla następnej zmiany.

Dowody:

- zeznania świadków: J. K. 00:04:25- 00:14:08

E. O. 00:26:40-00:33:58

- wyjaśnienia wnioskodawcy 00:40:25-00:50:60

- akta osobowe z zatrudnienia w GS (...) – świadectwo pracy

Firma (...) Sp. z o.o.w P.m. in. wykonywała usługi na rzecz Zakładu (...)w P.związanych z przeróbką rudy miedzi. Polegały one na wykonywaniu remontów bieżących i kapitalnych urządzeń do wydobycia i przeróbki rudy miedzi na: młynowni, kruszarni i suszarni. Remontowane były: na młynowni młyny kulowe oraz urządzenia z nimi związane, kruszarki na kruszarni, konwertory na suszarni koncentratu miedzi. Prace te odbywały się w ruchu ciągłym danego oddziału. Na czas remontu wyłączane było tylko remontowane urządzenie, pozostałe w tym czasie normalnie pracowały. Wnioskodawca w okresie zatrudnienia w (...) od 19 maja 1992r. do 31 września 1997r. na stanowisku ślusarza-spawacza na powierzchni oraz od 1 października 1997r. do 31 grudnia 1998r. – pracował przy takich właśnie remontach urządzeń. Wykonywał prace spawalnicze, ślusarskie i montażowe – związane z remontami urządzeń na oddziałach będących w ruchu ciągłym. Wykonywał remonty kapitalne, bieżące, regeneracje elementów urządzeń na tych oddziałach, podestów na których mocowane były urządzenia, przy remontach wanien i basenów na koncentrat miedzi i substancji służących do chemicznej obróbki rudy miedzi. Wycinał zużyte elementy urządzeń przy pomocy palnika, następnie montował w ich miejsce nowe i je spawał. Pracował w brygadzie składającej się średnio z 6-9 osób zatrudnionych na stanowiskach spawaczy-ślusarzy i ślusarzy. W związku z tym, że była to praca w szkodliwych warunkach – pracownicy ci otrzymywali dodatek szkodliwy, posiłki, mleko, napoje.

Dowody:

- zeznania świadków: Z. K. 00:15:11-00:25:41

J. P. 00:34:11-00:39:26

- wyjaśnienia wnioskodawcy 00:40:25-00:50:06:

- akta osobowe: cz. C - św. pracy w szczególnych warunkach k. 7,

cz. B - umowa o pracę k.2, 5, orzeczenia lekarskie k.6, 11,18; angaże k.6, 8, 11, 12- 14, 17,19; przekazanie z 16.06.1997r. k. 9,

Sąd zważył:

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 01 stycznia 1949r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 – 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt.1, tj. innym niż 65 lat dla mężczyzn. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. I tak zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn, 2) ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W sprawie bezspornym był fakt i w dacie wydania decyzji przez organ emerytalny wnioskodawca miał skończone 60 lat i wymagany okres zatrudnienia 25 lat. Sporną kwestią wymagającą ustalenia Sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiada nadto 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zdaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczony nie spełnia tego warunku, ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy uznał bowiem jedynie 7 lat, 4 miesiące i 1 rok i 18 dni takiego zatrudnienia. Nie uznał wnioskodawcy jako pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia w Gminnej Spółdzielni (...) w C. od 4 lutego 1970r. do 13 kwietnia 1971r. na stanowisku pomocy piekarza oraz w (...) Spółka z o. o. w P. od 19 maja 1992r. do 30 września 1997r. na stanowisku ślusarza-spawacza na powierzchni i od 1 października 1997r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku ślusarza.

Zdaniem ubezpieczonego wyżej wymienione okresy winny zostać uznany mu jako okres pracy w szczególnych warunkach.

Z treści § 21 ust. 1 pkt. 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń wynika, że jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury.

W świetle § 2 rozporządzenia powyżej przywołanego zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach, wyłącznie na podstawie dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody” (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984r. III UZP 48/84) W innym orzeczeniu Sąd Najwyższy zajął podobne stanowisko, uznając, że „w postępowaniu odwoławczym przed (...) okręgowymi sądami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno – rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1985r. III UZP 5/85). Z kolei w uchwale z dnia 10 marca 1984r. Sąd Najwyższy orzekł, że „okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego (...) pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (...) mogą być ustalone w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż zaświadczenie zakładu pracy” (III UZP 6/84).

Sąd podzielił stanowisko wnioskodawcy, iż ma wymagany 15- letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, przede wszystkim w postaci zgodnych zeznań świadków i wyjaśnień wnioskodawcy wyraźnie wskazuje, iż pracując na stanowisku pomocnika piekarza w Gminnej Spółdzielni (...) w C. od 4 lutego 1970r. do 13 kwietnia 1971r. – wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy

Prace przy wypieku pieczywa – ujęte w dziale X poz. 11 wykazu A będącego załącznikiem do rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r. Fakt ten, w sposób nie budzący wątpliwości potwierdzają pracujący w tym okresie razem z wnioskodawcą świadkowie J. K. i E. O.. Ich zeznania stanowią pełne potwierdzenie w tym zakresie wyjaśnień wnioskodawcy. Przy czym z łącznego okresu tego zatrudnienia sąd uwzględnił wnioskodawcy 1 rok i 9 dni – gdyż przez pierwsze 2 miesiące pracy wnioskodawcy, jak sam wyjaśnił, przyuczał się do wykonywania prac piekarskich.

Zaś okres zatrudnienia w (...) Spółka z o. o. w P. od 19 maja 1992r. do 30 września 1997r. na stanowisku ślusarza-spawacza na powierzchni i od 1 października 1997r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku ślusarza (łącznie 6 lat, 7 miesięcy i 12 dni) – to okres pracy w szczególnych warunkach w postaci bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie (w tym przypadku prace przy wydobywaniu i przeróbce miedzi wskazane w dziale I i III Wykazu A) ujęte w dziale XIV poz. 25 wykazu A będącego załącznikiem do rozporządzenia RM z 7 lutego 1983r. Charakter tych prac wyraźnie wskazują dokumenty zawarte w aktach osobowych a przede wszystkim świadkowie: Z. K. i J. P. pracujący w tych okresach razem z wnioskodawcą oraz sam wnioskodawca w jasnych i precyzyjnych wyjaśnieniach.

Reasumując: uwzględniając powyższe okresy pracy w szczególnych warunkach tj. łącznie 7 lat, 8 miesięcy i 21 dni plus okres uwzględniony przez organ rentowy tj. 7 lat, 4 miesiące i 18 – wnioskodawca ma 15 lat i 9 dni okresów pracy w szczególnych warunkach, co przy pozostałych niespornych przesłankach umożliwia mu uzyskanie prawa do emerytury w obniżonym wieku z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kodeksu postępowania cywilnego w pkt. I wyroku zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał A. M. od dnia złożenia wniosku tj. od 5 lutego 2013r.

W punkcie II wyroku, sąd stwierdził, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia.

Zgodnie z treścią art. 118 pkt. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – w przypadku ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego – organ rentowy wydaje decyzję w terminie 30 dni, przy czym za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu do Zakładu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Przepis art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych - stanowi , że jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności .

W rozpoznawanej sprawie okoliczności niezbędne do przyznania wnioskodawcy prawa do żadanego świadczenia zostały wyjaśnione na etapie postępowania sądowego. Dopiero bowiem w wyniku przesłuchania świadków oraz analizy akta osobowych możliwe było dokonanie oceny charakteru prac wykonywanych przez skarżącego w spornym okresie zatrudnienia i zakwalifikowania tych prac według obowiązującego wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Reasumując, sąd uznał, iż - wydając decyzję w dniu 11 marca 2013r. - organ rentowy nie popełnił błędu, skutkującego odpowiedzialnością za opóźnienie w przyznaniu świadczenia. W tym stanie rzeczy, sąd orzekł jak w punkcie II sentencji wyroku.